

ที่ ฉช ๐๐๓๒/ว ๒๐๐

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่
๓๑ ถนนยุทธำเนิน ฉช ๒๔๐๐๐

๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

เรื่อง รายงานการประชุมคณะกรรมการคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ระดับจังหวัด
จังหวัดเชียงใหม่ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒

เรียน

อ้างถึง หนังสือจังหวัดเชียงใหม่ ที่ ฉช ๐๐๓๒/ว๖๔๒๘ ลงวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานการประชุมคณะกรรมการคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย
ระดับจังหวัด จังหวัดเชียงใหม่ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ จำนวน ๑ ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึง จังหวัดเชียงใหม่ได้เชิญประชุมคณะกรรมการคุ้มครองและส่งเสริม
ภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ระดับจังหวัด จังหวัดเชียงใหม่ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ ในวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๑
เวลา ๐๙.๐๐-๑๒.๐๐ น. ณ ห้องประชุมพุทธโสธร ชั้น ๒ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ นั้น

ในการนี้ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ จึงขอส่งรายงานการประชุม
คณะกรรมการคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ระดับจังหวัด จังหวัดเชียงใหม่ ครั้งที่
๑/๒๕๖๒ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย หากมีการแก้ไขหรือเพิ่มเติม กรุณาส่งไปยังสำนักงาน
สาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ภายในวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ หากพ้นกำหนดระยะเวลาแล้วถือว่ารายงาน
ดังกล่าวถูกต้อง โดยกำหนดการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ ในวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๒ เวลา ๑๓.๐๐-๑๖.๓๐ น.
ณ ห้องประชุมพุทธโสธร ชั้น ๒ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

ขอแสดงความนับถือ

(นายบวรเกียรติ คงสวัสดิ์)
นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่

กลุ่มงานการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

โทร. ๐ ๓๘๕๑ ๑๑๘๘ ต่อ ๑๐๖

โทรสาร ๐ ๓๘๕๑ ๒๔๐๐

รายงานการประชุมคณะกรรมการคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย
ระดับจังหวัด จังหวัดฉะเชิงเทรา

ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒

วันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๑ เวลา ๐๙.๐๐ – ๑๒.๐๐ น.

ณ ห้องประชุมพุทธโสธร สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดฉะเชิงเทรา

คณะกรรมการ ผู้มาประชุม

๑. นางสาวนันทา ชนวรรณ์	รองนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดฉะเชิงเทรา
๒. นางสาวฉัตรประอร นิยม	ผู้แทนพัฒนาการจังหวัดฉะเชิงเทรา
๓. นางวันเพ็ญ กลับกลาย	ผู้แทนเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา
๔. นายสุรัตน์ อภิรมย์ภรณ์	ผู้แทนปศุสัตว์จังหวัดฉะเชิงเทรา
๕. นางสาวสุพรรณิ พัทธกรราษฎร์	ผู้แทนสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด
ฉะเชิงเทรา
๖. นางสาวสมน ศรีชนะ	ผู้แทนวัฒนธรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา
๗. นายสมบัติ พลเสนา	ผู้แทนหัวหน้าศูนย์สวนพฤกษศาสตร์เขาหินซ้อน
๘. นางสาวอัมพร ทรงสวัสดิ์	ผู้แทนผู้อำนวยการกองคุ้มครองภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย
และพื้นบ้านไทย
๙. นายวรุฒิ รัตนบริรักษ์	ผู้แทนผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๖
๑๐. นายองอาจ สุริวรรณโณ	ผู้ทรงคุณวุฒิระดับจังหวัด กลุ่มหมอพื้นบ้าน
๑๑. นายบุญมี เหนียวแน่น	ผู้ทรงคุณวุฒิระดับจังหวัด กลุ่มองค์กรเอกชนพัฒนาด้านการแพทย์
แผนไทย
๑๒. นางเครือวัลย์ สาระกุล	ผู้ทรงคุณวุฒิระดับจังหวัด กลุ่มนักวิชาการ
๑๓. นายปรีชา ดาวมณี	ผู้ทรงคุณวุฒิระดับจังหวัด กลุ่มผู้ผลิตหรือจำหน่ายยาแผนไทย
๑๔. นายสะอาด เนียมสะอาด	ผู้ทรงคุณวุฒิระดับจังหวัด กลุ่มผู้ปลูกหรือแปรรูปสมุนไพร
แผนไทยประยุกต์
๑๕. นางสาวพรรณรวิ ชัยสิทธิ์	ผู้ทรงคุณวุฒิระดับจังหวัด กลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพการแพทย์แผนไทย
๑๖. นายนครินทร์ พลสุวรรณ	ผู้ทรงคุณวุฒิระดับจังหวัด กลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพการแพทย์
แผนไทยประยุกต์
๑๗. นางวิภาวี สุวรรณธร	หัวหน้ากลุ่มงานการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดฉะเชิงเทรา
๑๘. นางสาวสิริพันธ์ จิตตางกูร	เภสัชกรชำนาญการผู้รับผิดชอบงานคุ้มครอง
ภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
ฉะเชิงเทรา

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นายชัยนาท บุญบรรลุ	เจ้าพนักงานโสตทัศนศึกษาชำนาญงาน
๒. นางศิริพร อภิสรพรหม	เจ้าพนักงานสาธารณสุขชำนาญงาน
๓. นางสาวกชพร สงฆ์วัฒนะ	เจ้าพนักงานสาธารณสุขปฏิบัติงาน
๔. นางสาวสุวรรณา บัวเพชร	นักการจัดการงานทั่วไป
๕. นางสาวจิราภรณ์ ฮวดมัย	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน กรมการแพทย์แผนไทย

๖. นายสถาพร ม่วงสี นายช่างเทคนิคชำนาญงาน
 ๗. นายเชิดชัย จังตระการ ผู้ประกอบการแพทย์แผนไทย

ผู้ไม่เข้าร่วมประชุมเนื่องจากติดราชการ

๑. ผู้ว่าราชการจังหวัดฉะเชิงเทรา
 ๒. นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดฉะเชิงเทรา
 ๓. อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา
 ๔. หัวหน้ากลุ่มงานนิติการ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดฉะเชิงเทรา

วาระก่อนประชุม

เนื่องจากประธานติดภารกิจ จึงมีการคัดเลือกประธานในที่ประชุมโดยการยกมือ ผลการคัดเลือกประธานพบว่า มีมติคัดเลือกนางสุนันทา ชนวรรณ รองนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดฉะเชิงเทราเป็นประธานการประชุม (ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ.๒๕๔๒ มาตรา ๙ วรรคสองระบุว่า ในการประชุมครั้งใด ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๐๐ น.

นางสุนันทา ชนวรรณ รองนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นประธานในที่ประชุม
 ประธานในที่ประชุมกล่าวเปิดประชุมและเริ่มประชุมตามระเบียบวาระการประชุม ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

การขับเคลื่อนนโยบายของอธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกประเทศไทย ๔.๐ มั่งคั่ง มั่งคั่ง ยั่งยืน

ประกอบด้วย ๑.สร้างความเข้มแข็งจากภายใน ๒. เชื่อมโยงโลกภายนอก ๓. สร้างสรรค์ ต่อยอด ภูมิปัญญา นวัตกรรม และเทคโนโลยี

จากยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี ด้านสาธารณสุขสู่การขับเคลื่อนการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก โดยมีวิสัยทัศน์ “เป็นองค์กรหลักด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก เพื่อการพึ่งตนเองด้านสุขภาพและส่งเสริมเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน” มีการขับเคลื่อนงานที่สำคัญในปี ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ ได้แก่

๑. Service (พัฒนาบริการแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือกให้ได้คุณภาพมาตรฐานครอบคลุมสถานบริการทุกระดับ) เป็นการส่งเสริมสุขภาพป้องกันโรคควบคุมโรคและฟื้นฟูสุขภาพประชาชนทุกกลุ่มวัย
๒. Product ขับเคลื่อนสมุนไพรเชิงเศรษฐกิจอย่างครบวงจรและเมืองสมุนไพร (Herbal City)
๓. Wisdom (พัฒนาตำรับยาแผนไทยแห่งชาติเพื่อต่อยอดและใช้ประโยชน์) gxHอการส่งเสริมและคุ้มครองภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย สมุนไพรไทยและการนวดไทย

ภาพอนาคตในปี ๒๕๖๔ ประชาชนมีความเชื่อมั่นด้านการแพทย์แผนไทยและสมุนไพร การแพทย์แผนไทยและสมุนไพรเข้าสู่ระบบสุขภาพแห่งชาติ การแพทย์แผนไทยและสมุนไพรช่วยเสริมสร้างเศรษฐกิจให้ประเทศชาติ โดยมีหัวข้อสำคัญได้แก่

๑. มั่นคง ได้แก่ การพัฒนาระบบสุขภาพที่มีความมั่นคง ที่บูรณาการศาสตร์การแพทย์แผนไทย และเทคโนโลยีการแพทย์แผนปัจจุบัน ได้อย่างลงตัว ภายใต้ Evidence Based ที่เหมาะสม

๒. มั่งคั่ง ได้แก่ เราจะนำผลิตภัณฑ์สมุนไพร และบริการการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก ไปสู่ระดับ ๑ ใน ๓ ของอาเซียน โดยสามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจได้ ๓.๖ แสนล้านบาทในปี ๒๕๖๔

๓. ยั่งยืน ทำอย่างไรประชาชนประชาชนจึงจะมีความรอบรู้ เรื่องการดูแลสุขภาพขั้นพื้นฐาน ด้วยการแพทย์แผนไทย และนำสมุนไพรไปใช้เป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันได้เป็นลำดับแรก

มติที่ประชุม รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องรับรองรายงานการประชุม

๒.๑ รับรองรายงานการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๑ ณ ห้องประชุมพุทธโสธร สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน ๑๔ หน้า นำเสนอโดย นางวันฉัตรวรรณ วรรณไกรโรจน์ หัวหน้ากลุ่มงานการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดฉะเชิงเทรา

มติที่ประชุม รับรอง

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องสืบเนื่องจากการประชุม

ไม่มี

มติที่ประชุม รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อทราบ

๔.๑ สารสำคัญ ขอบเขต และแนวทางการคุ้มครองภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย สมุนไพร และถิ่นกำเนิด ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๔๒ โดย นางสาว อัมพร ทรงสวัสดิ์ ผู้แทนผู้อำนวยการกองคุ้มครองภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย

- ประเด็นสำคัญของ พ.ร.บ.คุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ได้แก่ การคุ้มครอง อนุรักษ์ นำสู่การใช้ประโยชน์ แบ่งเป็นภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย (ตำรับยาแผนไทยและตำราการแพทย์แผนไทย), สมุนไพร : ที่อาจสูญพันธุ์, ที่มีค่าต่อการศึกษาวิจัย, ที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ และบริเวณถิ่นกำเนิดของสมุนไพร หรือ (ป่า)

- ตำรา คือ หลักวิชาต่างๆเกี่ยวกับการแพทย์แผนไทยทั้งที่ได้บันทึกไว้ในสมุดไทย ใบลาน ศิลาจารึก หรือวัสดุอื่นๆหรือที่ได้บันทึกไว้ แต่เป็นการเรียนรู้หรือถ่ายทอดสืบต่อกันมาไม่ว่าด้วยวิธีการใด

- ยาแผนไทย คือ ยาที่ได้จากสมุนไพรโดยตรงหรือที่ได้จากการผสม ประจุ หรือแปรสภาพสมุนไพร และให้ความหมายรวมถึงยาแผนโบราณตามกฎหมายว่าด้วยยา

- ตำรับ คือ สูตรซึ่งระบุกรรมวิธีการผลิตและส่วนประกอบสิ่งที่ปรุงที่มียาแผนไทยรวมอยู่ด้วย ไม่ว่าสิ่งปรุงนั้นจะมีรูปลักษณะใด

- ภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย แบ่งเป็น ของชาติ ทั่วไป ส่วนบุคคล ชุมชน และนิติบุคคล

- การนำตำรับยาแผนไทยแห่งชาติสู่การใช้ประโยชน์เชิงบูรณาการ ได้แก่ นำไปใช้ในการเรียนการสอน ในวิชาชีพการแพทย์แผนไทย, นำไปใช้เป็นข้อกำหนดมาตรฐานตำรับยาแผนไทยแห่งชาติ, นำไปใช้วิจัยพัฒนา ตำรับยาสู่ระดับอุตสาหกรรม, นำเสนอเข้าสู่ยาในบัญชียาหลักแห่งชาติ, นำไปใช้ในการผลิตยาโดย ร.พ. และอุตสาหกรรมยา

- สมุนไพร หมายความว่า พืช สัตว์ จุลชีพ ธาตุวัตถุ สารสกัดดั้งเดิมจากพืชหรือสัตว์ที่ใช้หรือแปรสภาพหรือผสมหรือปรุงเป็นยาหรืออาหาร เพื่อการตรวจวินิจฉัย บำบัด รักษา หรือป้องกันโรค หรือส่งเสริมสุขภาพร่างกายของมนุษย์หรือสัตว์ และให้หมายความรวมถึง ถิ่นกำเนิดหรือถิ่นที่อยู่ของสิ่งดังกล่าว

- สมุนไพรที่มีค่าต่อการศึกษาวิจัย ได้แก่สมุนไพรที่ควรนำไปศึกษาหรือวิจัย หรือพัฒนาต่อยอดเพื่อประโยชน์ทางการแพทย์ การสาธารณสุข เศรษฐกิจและการดำรงชีพ

- สมุนไพรที่มีค่าความสำคัญทางเศรษฐกิจ ได้แก่ สมุนไพรที่เป็นที่ต้องการของตลาด

- สมุนไพรที่อาจจะสูญพันธุ์ ได้แก่ สมุนไพรที่ขึ้นเฉพาะพื้นที่ ยากในการขยายพันธุ์ เติบโตในระบบนิเวศจำเพาะ และมีความต้องการใช้ประโยชน์สูง

- อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ระดับจังหวัด ได้แก่ ๑) กำหนดยุทธศาสตร์ และมาตรการในการคุ้มครอง ส่งเสริม และพัฒนาการใช้ประโยชน์ภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยในพื้นที่รับผิดชอบ, ๒) ประสานงานและสนับสนุนการดำเนินงานในการคุ้มครอง ส่งเสริม และพัฒนา การใช้ประโยชน์ภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยในพื้นที่รับผิดชอบ, ๓) ติดตาม ประเมินผล

ตามยุทธศาสตร์ และมาตรการในการอนุรักษ์ คุ่มครอง ส่งเสริมและพัฒนการใช้ประโยชน์ภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยในพื้นที่รับผิดชอบ, ๔) แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อปฏิบัติการตามคำสั่งนี้, ๕) รายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการคุ้มครองฯ เป็นระยะ ตามความเหมาะสม (รอบ ๖ เดือน/ ๑๒ เดือน), ๖) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการคุ้มครองฯ มอบหมาย

- กองทุนภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย - จัดตั้งขึ้นตามมาตรา ๗๖ ของ พรบ. คุ้มครองฯ ๒๕๔๒, - เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนสำหรับใช้จ่ายเกี่ยวกับการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย, - ระเบียบคณะกรรมการคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ว่าด้วยการบริหาร การจัดหาผลประโยชน์ และการใช้จ่ายเงินกองทุนภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๖๐

- บทบาทกลุ่มงานการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ใน สสจ.ต่อการขับเคลื่อนภารกิจตามพรบ.คุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้แก่ ๑) รับผิดชอบงานด้านวิชาการ และงานบริหารจัดการตามบทบาทนายทะเบียนจังหวัด, ๒) ขับเคลื่อนงานคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ระดับจังหวัด ตามแผนงาน/นโยบาย, ๓) ฝ่ายเลขานุการ ของคณะกรรมการฯ ระดับจังหวัด, ๔) หน่วยงานกลางในการประสานการดำเนินงานระหว่างกรมการแพทย์แผนไทยฯ และภาคีเครือข่ายระดับจังหวัด

นางสุนันทา ชนวรรณ์ : จะเห็นได้ว่ามีขอบเขตกฎหมายเข้ามาเกี่ยวข้อง ในขณะที่มีความต้องการพืชบางชนิด ในแง่ของเศรษฐกิจ เช่น กวาวเครือ มีการนำพืชชนิดนี้มาใช้เป็นยาอายุวัฒนะ ทานเพื่อชะลอความชรา กระตุ้นฮอร์โมน จึงมีการควบคุมในการปลูกพืช และมีการขึ้นทะเบียนในการปลูก มีกฎหมายเข้ามาควบคุมพืชแต่ละชนิด

มติที่ประชุม รับทราบ

๔.๒ ทิศทางการพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกปีงบประมาณ ๒๕๖๒ โดย นางสาวอัมพร ทรงสวัสดิ์ ผู้แทนผู้อำนวยการกองคุ้มครองภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย

- นโยบายปลัดกระทรวงสาธารณสุข ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๒ ได้แก่ ๑) ส่งเสริมการใช้บริการการแพทย์แผนไทยในระบบบริการ ๒) ส่งเสริมให้มีการใช้ยาสมุนไพรทดแทนยาแผนปัจจุบัน ๓) ส่งเสริมการพัฒนาเมืองสมุนไพร ๑๓ จังหวัด

- ตัวชี้วัดภายใต้แผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี ด้านสาธารณสุขประจำปี ๒๕๖๒ ได้แก่ แผนงานที่ ๖ : การพัฒนาระบบบริการสุขภาพ (Service Plan) (โครงการพัฒนาระบบบริการการแพทย์แผนไทย) มีตัวชี้วัด (KPI) คือ ร้อยละของผู้ป่วยนอกทั้งหมดที่ได้รับบริการ ตรวจ วินิจฉัย รักษาโรค และฟื้นฟูสภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือก (ร้อยละ ๑๘.๕), และแผนงานที่ ๙ อุตสาหกรรมทางการแพทย์ (โครงการพัฒนาการท่องเที่ยว เชิงสุขภาพและการแพทย์) มีตัวชี้วัด (KPI) คือ ระดับความสำเร็จของการพัฒนาเมืองสมุนไพร

- การแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก เพื่อการพึ่งตนเองด้านสุขภาพและส่งเสริมเศรษฐกิจ มีหน้าที่ (mission) คือพัฒนาวิชาการและการบริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก โดยส่งเสริมและพัฒนาการวิจัย การจัดระบบความรู้ พัฒนาแหล่งผลิตและผลิตภัณฑ์สมุนไพร คุ่มครอง อนุรักษ์ และส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์พื้นบ้านไทย พัฒนาคุณภาพ มาตรฐานการบริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก เพื่อนำไปใช้ในระบบบริการสุขภาพอย่างมีคุณภาพ ปลอดภัย และเป็นทางเลือกให้แก่ประชาชนในการดูแลสุขภาพ มีกลยุทธ์ (strategies) ๔+๑ ได้แก่

กลยุทธ์ที่ ๑ : PP&P excellence (Promotion Prevention & Protection; ด้านส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค และคุ้มครองผู้บริโภคเป็นเลิศ)

คือกลยุทธ์การเสริมสร้างเครือข่ายชุมชนต้นแบบเพื่อพัฒนาสุขภาพทุกกลุ่มวัยฯ และเสริมสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพ ด้านการแพทย์แผนไทยแก่ประชาชน ให้ครอบคลุม ๑๒ เขตสุขภาพ อย่างน้อยเขตละ ๑ อำเภอ โดยการมีส่วนร่วมกับพชอ. (คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ), ประชาชนได้รับการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทยฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐

โดยกิจกรรมสนับสนุนการขับเคลื่อนกลยุทธ์ PP&P โดยกรมการแพทย์แผนไทยฯ ได้แก่ ๑) พัฒนาองค์ความรู้ด้าน PP&P ให้กับผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่, ๒) เสริมสร้างรอบรู้ด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือก ได้แก่ ๒.๑) พัฒนา Mobile Application, ๒.๒) ศูนย์ข้อมูลยาสมุนไพรไทยและคลังความรู้, ๒.๓) งานมหกรรมสมุนไพรแห่งชาติฯ ครั้งที่ ๑๖ (๖ – ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๒) เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม

กลยุทธ์ที่ ๒ : Service excellence

คือกลยุทธ์ส่งเสริมให้ประชาชนที่ได้รับบริการ ตรวจ วินิจฉัย รักษาโรค และฟื้นฟูสภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทย ฯ (ร้อยละ ๘๕) โดยพัฒนาระบบบริการการแพทย์แผนไทยฯ ที่ทั่วถึงและมีคุณภาพ ได้แก่ ๑) นำร่องติดตั้งการแพทย์แผนไทยฯ ใน PCC (Primary care cluster (คลินิกหมอครอบครัว)) (เขตสุขภาพละ ๑ แห่ง) ๒) พัฒนาศูนย์บริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ผสมผสานในสถานบริการสาธารณสุข, ๓) First line drug ส่งเสริมการใช้ยาแผนไทยทดแทนยาแผนปัจจุบัน, ๔) พัฒนาคุณภาพงานการแพทย์แผนไทยใน รพศ. รพท. และรพช. เพื่อสู่ TTM-HA (ร้อยละ ๔๐) โดยมีกิจกรรมสนับสนุนด้าน Service โดยกรมการแพทย์แผนไทย ฯ ได้แก่ ๑) พัฒนาองค์ความรู้/รูปแบบบริการด้านการแพทย์ แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก, ๒) พัฒนามาตรฐานและวิชาการนวดไทย, ๓) ขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ว่าด้วยการนวดไทยสู่การประกาศเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของ UNESCO,

และ Service excellence อีกอย่างคือกลยุทธ์ยกระดับสมุนไพรไทยเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ได้แก่ ๑) พัฒนาโรงงานผลิตยาสมุนไพรให้ผ่านมาตรฐาน WHO-GMP, ๒) การพัฒนาเมืองสมุนไพร ๑๓ จังหวัดให้เข้มแข็ง (ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐) โดยมีกิจกรรมสนับสนุนด้าน Product โดยกรมการแพทย์แผนไทย ฯ ได้แก่ ๑) ขับเคลื่อนเมืองสมุนไพรครบวงจร ผ่านคณะกรรมการขับเคลื่อนและพัฒนาเมืองสมุนไพร

กลยุทธ์ที่ ๓ : People excellence

คือกลยุทธ์พัฒนาความรู้ด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกให้แก่บุคลากรในหน่วยบริการ

โดยมีกิจกรรมสนับสนุนด้านกำลังคน โดยกรมการแพทย์แผนไทย ฯ ได้แก่

๑. พัฒนาเครือข่ายกำลังคนด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกให้มีความเข้มแข็ง โดยปรับปรุงหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิตให้เป็น ๕ ปี, และพัฒนาแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพและแหล่งเพิ่มพูนทักษะวิชาชีพ เพิ่มขึ้น ๑๕ แห่ง

๒. เพิ่มพูนองค์ความรู้ด้านการแพทย์แผนไทยและสมุนไพรในบุคลากรผู้รับผิดชอบงานการแพทย์แผนไทย

๓. บรรจุสาระวิชาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์แผนจีนในสหวิชาชีพ (แพทย์ พยาบาล)

๔. เพิ่มพูนการรักษาทางการแพทย์แผนไทยเฉพาะด้าน

๕. อบรมความรู้การแพทย์แผนไทยฯ ผ่าน Tele – Conference

กลยุทธ์ที่ ๔ : Government excellence

คือกลยุทธ์ ขับเคลื่อนเครือข่ายและบริหารการแพทย์แผนไทยแบบบูรณาการผ่าน CTMO (Chief Thai Traditional and alternative Medicine Officer)

กลยุทธ์ที่ ๕ : Wisdom excellence

ประกอบด้วย

๑. พัฒนามาตรฐานวิชาการ วิจัย และองค์ความรู้ให้เข้มแข็ง ได้แก่จัดการความรู้การแพทย์แผนไทยฯ และพัฒนา R๒R (routine to research) ในพื้นที่

๒. คัดกรองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์พื้นบ้านและเผ่าละวังภูมิปัญญา ระดับจังหวัด เขต

โดยมีกิจกรรมสนับสนุนด้านภูมิปัญญา โดยกรมการแพทย์แผนไทยฯ ได้แก่

๑. พัฒนาระบบสารสนเทศองค์ความรู้ดิจิทัลภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยฯ สู่การใช้ประโยชน์ในพื้นที่

๒. สนับสนุนการพัฒนาประสิทธิภาพ การคัดกรอง และเผ่าละวังภูมิปัญญา ระดับจังหวัด/เขต

๓. สนับสนุนการพัฒนาภาคีเครือข่ายนักวิจัยในส่วนภูมิภาค

มติที่ประชุม รับทราบ

๔.๓ ผลการดำเนินงานและแผนการดำเนินงานปีงบประมาณ ๒๕๖๒ นำเสนอโดย นางวิภาวี สุวรรณธร หัวหน้ากลุ่มงานการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดฉะเชิงเทรา

๔.๓.๑ ผลการดำเนินงานด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ปีงบประมาณ ๒๕๖๑

- ผลงานตามตัวชี้วัดร้อยละของผู้ป่วยนอกได้รับการบริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกที่ได้มาตรฐาน ร้อยละ ๒๐ ผู้ป่วยนอกทั้งหมด ๑,๙๕๔,๔๘๗ ครั้ง มีผู้ป่วยได้รับการบริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ๕๗๘,๙๓๓ ครั้ง ผลงานคิดเป็นร้อยละ ๒๙.๖๒ (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑)

- อันดับที่ ๑ ของเขต (ปี ๒๕๖๐ อันดับที่ ๒) , อันดับที่ ๑๐ ของประเทศ (ปี ๒๕๖๐ อันดับที่ ๒๑)

- ร้อยละของผู้ป่วยนอกได้รับการบริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกที่ได้มาตรฐาน (ประเภท รพศ.เป้าหมาย ร้อยละ๑๐) ผู้ป่วยนอกทั้งหมดมารับบริการฯ ๓๕๙,๘๒๕ ครั้ง มีผู้ป่วยได้รับการบริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ๓๓,๖๐๑ ครั้ง ผลงานคิดเป็นร้อยละ ๙.๓๔

- ร้อยละของจำนวนผู้ป่วยนอกได้รับการบริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกที่ได้มาตรฐาน เป้าหมายร้อยละ ๒๐ (ประเภทโรงพยาบาลชุมชน) ผู้ป่วยนอกทั้งหมดมารับบริการฯ ๘๐๓,๒๔๕ ครั้ง มีผู้ป่วยได้รับการบริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ๑๙๘,๐๕๖ ครั้ง ผลงานคิดเป็นร้อยละ ๒๔.๖๖

- ร้อยละของจำนวนผู้ป่วยนอกได้รับการบริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกที่ได้มาตรฐาน เป้าหมายร้อยละ ๓๐.๐๐ (ประเภท รพ.สต.) ผู้ป่วยนอกทั้งหมดมารับบริการฯ ๗๙๑,๔๑๗ ครั้ง มีผู้ป่วยได้รับการบริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ๓๔๗,๒๗๖ ครั้ง ผลงานคิดเป็นร้อยละ ๔๓.๘๘

- ผลงานภาคภูมิใจและผลงานเด่น ได้รับรางวัลชนะเลิศ หน่วยงานพื้นที่ต้นแบบดีเด่นแห่งชาติด้านการแพทย์แผนไทยการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือก ประเภทสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด, เป็นรางวัลชนะเลิศ ระดับเขตสุขภาพ เขตสุขภาพที่ ๖, เป็นรางวัลชนะเลิศ ระดับภาค ภาคกลาง, เป็นอันดับ ๔ ระดับประเทศ

โรงพยาบาลพนมสารคาม ได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ ๑ ประเภทหน่วยงานพื้นที่ต้นแบบดีเด่นแห่งชาติด้านการแพทย์แผนไทยการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือก ระดับเขตสุขภาพ ประเภทโรงพยาบาลชุมชน

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านหนองหว้า อ.พนมสารคาม ได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ ๑ หน่วยงานพื้นที่ต้นแบบดีเด่นแห่งชาติด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือก ระดับเขตสุขภาพ ประเภทโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และ รางวัลชมเชย Service Plan Sharing ปีงบประมาณ ๒๕๖๑ (ได้รับการคัดเลือก ๑ ใน ๖ สาขา จาก ๒๒ สาขา ๓๓ เรื่อง)

- ผลประเมินมาตรฐาน โรงพยาบาลส่งเสริมและสนับสนุนการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ผสมผสาน (รพ.สส.พท) ในสถานบริการสาธารณสุขของรัฐ ที่จัดบริการแพทย์แผนไทย (ออกประเมินเดือน พ.ค.-มิ.ย.๖๑) รวม ๔๓ แห่ง ดีเยี่ยม ๓๒ แห่ง ดีมาก ๑๐ แห่ง และผ่านมาตรฐานระดับพื้นฐาน ๑ แห่ง

- ปัญหาที่พบได้แก่ ๑. บุคลากรหลายหน่วยงาน ยังเขียนแผนงานไม่ครอบคลุม บางหน่วยงานไม่ได้ ทำแผนไว้, ๒. สถานบริการบางแห่ง สถานที่ยังไม่ได้มาตรฐาน เนื่องจากงบประมาณไม่เพียงพอ จำกัดด้วยสถานที่, ๓. สวนสมุนไพรเพื่อการเรียนรู้ บางแห่งยังไม่สมบูรณ์ เช่น ชนิดของสมุนไพร น้อย, แบ่งแยกกลุ่มสมุนไพรไม่ชัดเจน, ยังไม่มีป้ายบอกชื่อสมุนไพร ,สรรพคุณ และ Qr Code, ๔. สถานบริการบางแห่ง ยังไม่มีการเชื่อมโยงเครือข่าย, ๕. บางแห่งขาดการบูรณาการกิจกรรม ร่วมกับงานด้านอื่นๆ

- ข้อมูลบุคลากรด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกในจังหวัดฉะเชิงเทรา ปี ๒๕๖๑ : ข้อมูลพื้นฐานด้านการแพทย์แผนไทยจังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวนแพทย์แผนไทย ที่มีคุณสมบัติครบมีใบประกอบวิชาชีพ ป.ตรี จำนวน ๔๐ คน, คุณสมบัติไม่ครบ จำนวน ๑๒ คน, จำนวนผู้ช่วยแพทย์แผนไทย รวม ๘๒ คน

- สรุปผลการดำเนินงานหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ (พอ.สว.) และจังหวัดเคลื่อนที่ ปีงบประมาณ ๒๕๖๑ ออกหน่วย พอ.สว. จำนวน ๑๓ ครั้ง มีผู้รับบริการ ๕๐๒ คน มีการจัดบริการ นวด ประคบสมุนไพร

พอกสมุนไพรรักษาโรคจ่ายยาแผนไทย แนวทางการดำเนินงานหน่วยแพทย์ พอ.สว. ๒๕๖๑ จัดบริการตรวจรักษาโรคด้านการแพทย์แผนไทย จัดให้มีบริการนวด , ประคบสมุนไพรรักษา, พอกเข้า การสอนสุขศึกษาด้านการแพทย์แผนไทย จัดบริการจ่ายยาสมุนไพรตามอาการของผู้มารับบริการ

- ปัญหาและอุปสรรค ในการจัดบริการพอ.สว.ดังกล่าว ได้แก่ หน่วยบริการบางพื้นที่ยังจัดบริการไม่ครอบคลุม ยกตัวอย่างเช่น บริการ นวด ประคบสมุนไพรรักษา และจำนวนบุคลากรที่ร่วมออกหน่วย พอ.สว. บางครั้งไม่เพียงพอ

- ผลงานประชุมเชิงปฏิบัติการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การคุ้มครอง และส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยและสมุนไพรจัดในวันที่ ๒๔ ก.ค. ๒๕๖๑ ณ รพ.ท่าตะเกียบและป่าชุมชนบ้านวังหิน ต.คลองตะเกรา อ.ท่าตะเกียบ จ.ฉะเชิงเทรา เป้าหมาย แพทย์แผนไทย ผู้รับผิดชอบงานแพทย์แผนไทย หมอพื้นบ้าน อสม. จำนวนผู้เข้าร่วมประชุม ๖๐ คน มีกิจกรรมสำรวจป่าชุมชนบ้านวังหิน เนื้อที่ ๖๐ ไร่ พบสมุนไพร ๘๗ ชนิด หมอพื้นบ้านมีการนำสมุนไพรไปใช้ประโยชน์ในการปรุงยา มีการอนุรักษ์ ดูแลอย่างต่อเนื่อง

- ผลงานการเข้าร่วมอบรมทางไกลและสรุปผลประเมินความพึงพอใจหลักสูตรการรักษาฟื้นฟูสภาพ ด้วยศาสตร์ด้านการแพทย์แผนไทยการแพทย์พื้นบ้าน โรคสตรีและเด็ก เดือนละ ๑ ครั้ง รวม ๗ ครั้งผู้เข้าอบรมเดือนละ ๑๐-๓๔ คน รวม ๑๔๔ คน, ผู้อบรม มีความพึงพอใจ ร้อยละ ๘๔.๖๘

๔.๓.๒ แผนการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ประกอบด้วย ๕ แผนงาน

๑. แผนปฏิบัติการการพัฒนางานการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ผสมผสาน จังหวัดฉะเชิงเทรา

๑.๑ วัตถุประสงค์

๑.๑.๑ เพื่อสำรวจรวบรวมและจัดทำภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย รวมทั้งสถานการณ์การนำภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่

๑.๑.๒ เพื่อสำรวจ รวบรวมข้อมูลรายการสมุนไพร ถิ่นกำเนิดสมุนไพร และสถานการณ์การครอบครองสมุนไพรควบคุม (กาวาเครือ)

๑.๑.๓ เพื่อสำรวจ รวบรวมและจัดทำทะเบียนบุคลากรด้านการแพทย์แผนไทย รองรับการรักษากรรมกรรมผู้ทรงคุณวุฒิ และการประสานดำเนินงานร่วมกับพื้นที่ชุมชน

๑.๑.๔ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานบริการทางกฎหมายคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย การอนุรักษ์ คุ้มครองและเฝ้าระวังป้องกันปรามการละเมิดสิทธิในภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย และให้บริการรับคำขอจดทะเบียนสิทธิในภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยส่วนบุคคล รวมถึงงานให้บริการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง, การดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่คณะกรรมการคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยระดับจังหวัด และแลกเปลี่ยนนโยบาย/แนวทางการดำเนินงานปี ๒๕๖๒

๑.๒ ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๑.๒.๑ มีจำนวนตำรายาแผนไทยและตำรายาการแพทย์แผนไทยเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๑๐๐ รายการ และจำนวนบุคลากรด้านการแพทย์แผนไทย ๕ กลุ่ม เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๔๐ คน กำลังทำแผนออกสำรวจ

๑.๒.๒ เข้าร่วมจัดนิทรรศการแสดงผลงาน และประชุมวิชาการ อย่างน้อย ๑ เรื่อง จัดนิทรรศการแสดงผลงาน ๓ เรื่อง เบญจนาวาพิชิตผดผื่นคัน รพ.สต.บ้านห้วยพลู อ.พนมสารคาม, สลิปปาล์มลดปวด โรงพยาบาลบ้านโพธิ์), การศึกษาประสิทธิภาพของยาพอกเข้าจากเมล็ดลำไย ในการรักษาโรค ข้อเข่าเสื่อมในผู้สูงอายุ รพ.สต.หนองแวน อำเภอนพมิตรคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ในงานมหกรรมการแพทย์แผนไทยระดับภูมิภาคที่เมกะ บางนา ในวันที่ ๗-๑๑ ก.พ. ๒๕๖๒

๑.๒.๓ จัดประชุมคณะกรรมการคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย จำนวน ๓ ครั้ง/ปีเป้าหมาย ไม่น้อยกว่า ๑ ครั้ง/ปี

๒. แผนงานประชุมเตรียมความพร้อมบุคลากรด้านการแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือกในการปฏิบัติงาน ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒

ดำเนินการเรียบร้อยแล้วในวันที่ ๑๖ ตค ๒๕๖๑

ผลงาน ๑) มีผู้เข้าร่วมประชุมเตรียมความพร้อมจำนวน ๕๗ คน (ร้อยละ ๑๐๐) ๒) หน่วยบริการมีการนำเสนอแผนงานโครงการ/แผนปฏิบัติงาน ในระดับ รพ. และ ระดับ รพ.สต. ครบทุกอำเภอ จำนวน ๑๑ อำเภอ (ร้อยละ ๑๐๐)

๓. แผนงานโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก จังหวัดฉะเชิงเทรา ปีงบประมาณ ๒๕๖๒ จะดำเนินการระหว่างวันที่ ๒๐ - ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๑ เป้าหมาย บุคลากรด้านการแพทย์ แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก และผู้รับผิดชอบงานการแพทย์แผนไทย ทุกระดับ จากงบประมาณงบดำเนินงาน สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน ๓๑,๐๐๐ บาท มีจำนวนผู้เข้าร่วมประชุม ๔๐ คน

๔. แผนงานโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อคัดเลือกต้นแบบดีเด่นด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือก จังหวัดฉะเชิงเทรา ปีงบประมาณ ๒๕๖๒ จะดำเนินการระหว่าง ธันวาคม ๒๕๖๑ - มกราคม ๒๕๖๒ เป้าหมาย ได้แก่ ๑) คัดเลือกเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานการแพทย์แผนไทย ในหน่วยบริการสาธารณสุขของรัฐ ๒) คัดเลือกหน่วยบริการสาธารณสุขของรัฐที่มีการจัดการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ๓) คัดเลือกหมอพื้นบ้านที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามเกณฑ์ ๔) คัดเลือกบุคลากรต้นแบบการพึ่งตนเองด้วยภูมิปัญญาไทย สนับสนุนงบประมาณจากงบดำเนินงาน สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน ๒๒,๐๐๐ บาท จำนวนผู้เข้าร่วมประชุม ๑๐ คน

๕. แผนงานการประชุมคณะกรรมการพัฒนา Service Plan จะดำเนินการ ๒ ครั้งในเดือน ก.พ. และ ก.ค. ๖๒ ครั้งที่ ๑. ประชุมเพื่อวางแผนการดำเนินงาน Service plan สาขาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ผสมผสาน ครั้งที่ ๒: เพื่อสรุปผลการดำเนินงาน Service plan โดยใช้การประชุมผ่าน WebEx มีจำนวนผู้เข้าร่วมประชุม ๑๗ คน

นางสุนันทา ชนวรรณ : ภาคส่วนของสาธารณสุขเอง จะขับเคลื่อนอย่างเต็มที่ในทุกๆ ด้าน

มติที่ประชุม รับทราบ

๔.๔ ผลการดำเนินงานการแพทย์แผนไทยและสมุนไพร ปีงบประมาณ ๒๕๖๑/แผนการดำเนินงานการแพทย์แผนไทยและสมุนไพรปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ในฐานะที่เกี่ยวข้องกับงานการแพทย์แผนไทยและสมุนไพร โดยคณะกรรมการคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยระดับจังหวัด จังหวัดฉะเชิงเทรา ท่านละ ๕ นาที

๔.๔.๑ ผลการดำเนินงานการแพทย์แผนไทยและสมุนไพร ปีงบประมาณ ๒๕๖๑/แผนการดำเนินงานการแพทย์แผนไทยและสมุนไพรปีงบประมาณ ๒๕๖๒ โดย นายวรวิทย์ รัตนบริรักษ์ ผู้แทนผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๖

ผลงานปี ๒๕๖๑ ได้แก่

๑. การจัดการเรียนการสอนด้านพืชสมุนไพรแก่นักเรียน โดยใช้พืชที่มีอยู่รอบโรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้บูรณาการในกลุ่มสาระต่างๆ เช่น

- กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ เช่น สบู่สมุนไพร สเปรย์ดับกลิ่นห้องน้ำ
- กลุ่มสาระสังคมศึกษา เช่น กิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียง ยาสมุนไพร น้ำโคลโรฟิลล์ ตะไคร้หอมไล่ยุง
- กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี เช่น วิชาคหกรรม น้ำสมุนไพรท้องถิ่น อาหารปลาร้าหมักกับสมุนไพร

กับสมุนไพร

๒. การส่งเสริมการแปรรูปจากสมุนไพรเป็นผลิตภัณฑ์ เช่น น้ำสมุนไพรชนิดดื่มทันที และชนิดผง ยาต้ม ยาหมอม น้ำกระเจียบ น้ำอัญชันมะนาว

๓. การส่งเสริมส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยในสถานศึกษาด้านอื่นๆ เช่น สอนการทำข้าวเกรียบผักหวานป่า สบู่ เปลือกส้ม, ใช้น้ำสมุนไพรชนิดต่างๆ เพื่อต้อนรับในงานทุกกิจกรรมของโรงเรียน

แผนการดำเนินงานปี ๒๕๖๒ ได้แก่

- การดำเนินการแพทย์แผนไทยและสมุนไพร ปี ๒๕๖๒ โครงการสวนพฤกษศาสตร์ ตามที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชดำริบางประการเกี่ยวกับ การอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช

“การสอนและอบรมให้เด็กมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์พืชพรรณ ควรใช้วิธีการปลูกฝังให้เด็กเห็นความงดงาม ความน่าสนใจ และเกิดความปิติที่จะทำการศึกษาและอนุรักษ์พืชพรรณต่อไป การใช้วิธีการสอนการอบรมที่เกิดความรู้สึกกลัวว่า หากไม่อนุรักษ์แล้วจะเกิดผลเสียเกิดอันตรายแก่ตนเอง จะทำให้เด็กเกิดความเครียด ซึ่งจะเป็นผลเสียแก่ประเทศในระยะยาว” โครงการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ได้ดำเนินการสนองพระราชดำริ จัดตั้งสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน เพื่อเป็นสื่อในการสร้างจิตสำนึกด้านอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช โดยให้เยาวชนนั้นได้ใกล้ชิดกับพืชพรรณไม้ เห็นคุณค่า ประโยชน์ ความสวยงาม อันจะก่อให้เกิดความคิดที่จะอนุรักษ์พืชพรรณต่อไป ซึ่งสามารถดำเนินการสวนพฤกษศาสตร์ ในพื้นที่ของโรงเรียน โดยมีองค์ประกอบดังกล่าวเป็นสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ใช้ในวัตถุประสงค์ดังกล่าว อีกทั้งใช้ในการศึกษา และเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนวิชาต่างๆ

- สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน เป็นการดำเนินงานที่อิงรูปแบบของ “สวนพฤกษศาสตร์” โดยมี การรวบรวมพันธุ์ไม้ที่มีชีวิต มีแหล่งข้อมูลพรรณไม้ มีการศึกษาต่อเนื่อง มีการเก็บตัวอย่างพรรณไม้แห้ง พรรณไม้ดอง มีการรวบรวมพันธุ์ไม้ท้องถิ่นเข้ามาปลูกรวบรวมไว้ในโรงเรียนและภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการบันทึก รายงานและข้อมูล รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับพันธุ์ไม้ มีมุมสำหรับศึกษาค้นคว้าและมีการนำไปใช้ ประโยชน์เป็นสื่อการเรียนการสอนในวิชาต่างๆ เป็นการดำเนินการให้สอดคล้อง กับสภาพท้องถิ่นไม่ฝืน ธรรมชาติ และเป็นไปตามความสนใจและความพร้อมของโรงเรียน ดำเนินการด้วยความสมัครใจ ไม่ให้เกิด ความเครียด

- สถานศึกษาเข้าสมัครโครงการสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน จำนวน ๑๓ โรงเรียน (ได้แก่ รร.เบญจมาศ รังสฤษฏี ๕, รร.สนามชัยเขต, รร.บางน้ำเปรี้ยววิทยา, รร.เบญจมาศรังสฤษฏี ๒, รร.เบญจมาศรังสฤษฏี ๓ ชนระสงสารวิทยา, รร.บางปะกง “บวรวิทยายน”, รร.หมอนทองวิทยา, รร.ดอนฉิมพลีพิทยาคม, รร.กาญจนาภิเษกวิทยาลัยฉะเชิงเทรา, รร.บางคล้าพิทยาคม, รร.เปี่ยมนิโครธาราม, รร.ก้อนแก้วพิทยาคม, รร.หนองไม้แก่น วิทยา) และมี ๒ โรงเรียนได้รับการจัดสรรงบประมาณจากจังหวัดฉะเชิงเทรา ปี ๒๕๖๒ คือ โรงเรียนเบญจมาศ รังสฤษฏี ๕ และโรงเรียนสนามชัยเขต

- เป้าหมายการดำเนินงานปี ๒๕๖๒ โรงเรียนเบญจมาศรังสฤษฏี ๕ และโรงเรียนสนามชัยเขต เป็นต้นแบบโครงการสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน (แพทย์แผนไทยและสมุนไพร)

นางสุนันทา ชนวรรณ์ : ในส่วนของสำนักงานเขตการศึกษาได้ปูพื้นฐานในระดับมัธยม ตอนนี้เกือบ ๒๐ โรงเรียนและอีก ๑๓ โรงเรียนน่าจะขยายผลออกไปอีก ดิฉันได้มีโอกาสไปสัมผัสในส่วนนี้ ที่ทางผู้แทนจาก To Be Number One ลงพื้นที่โรงเรียนสนามชัยเขต นักเรียนได้นำน้ำมาเสิร์ฟเป็นน้ำสมุนไพรที่มีการตกแต่ง ได้อย่างสวยงาม เปลี่ยนขนมไทยให้เป็นอาหารฟิวชั่น (fusion food) ได้สวยงาม มีการนำภูมิปัญญาไทย มาปรับเปลี่ยนทำให้ดูมีมูลค่าเพิ่ม ขอฝากทางเขตการศึกษาขับเคลื่อนและต่อยอดด้วยค่ะ

มติที่ประชุม รับทราบ

๔.๔.๒ ผลการดำเนินการแพทย์แผนไทยและสมุนไพร ปีงบประมาณ ๒๕๖๑/แผนการดำเนินการแพทย์แผนไทยและสมุนไพรปีงบประมาณ ๒๕๖๒ โดย นายชัยวุฒิ ชูแสง ผู้แทนพัฒนาการจังหวัดฉะเชิงเทรา

ผลงานปี ๒๕๖๑

๑. โครงการเพิ่มช่องทางการตลาดผลิตภัณฑ์ชุมชน OTOP

- ประชุมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้เพิ่มประสิทธิภาพด้านการบริหารจัดการผลิต และการตลาด กลุ่มเป้าหมาย จำนวน ๑๐๐ ราย

- กิจกรรมจัดแสดงและจำหน่ายสินค้า OTOP จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๒๘-๓๐ พ.ค.๒๕๖๑ ณ สนามหน้าศาลากลาง จ.ฉะเชิงเทรา กลุ่มเป้าหมาย จำนวน ๑๐๐ ราย ผลการจำหน่ายเป็นเงิน ๒,๕๔๔,๙๙๕ บาท

๒. โครงการพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชน OTOP สู่ นวัตกรรม

- ประชุมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้ด้านการพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์ ระหว่างวันที่ ๒๕ - ๒๗ เม.ย. ๒๕๖๑ ณ โรงแรมแกรนด์ รอยัล พลาซ่า จ.ฉะเชิงเทรา กลุ่มเป้าหมาย จำนวน ๘๐ ราย
- กิจกรรมพัฒนาระดับผลิตภัณฑ์ มีการคัดเลือกผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ มีความเป็นไปได้ทางการตลาด จาก ๘๐ ผลิตภัณฑ์ เหลือ ๔๐ ผลิตภัณฑ์ มาพัฒนาผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์ต้นแบบ
- จัดงานแสดงและจำหน่าย OTOP แปรริ้ว จำนวน ๒ ครั้ง

แผนการดำเนินงานปี ๒๕๖๒

๑. พัฒนาคุณภาพมาตรฐานผลิตภัณฑ์ OTOP กลุ่มปรับตัวสู่การพัฒนา (Quadrant D) จำนวน ๖๐ ผลิตภัณฑ์

๒. สัมมาชีพชุมชน ได้แก่ จัดทำทะเบียนปราชญ์ชาวบ้าน

นางสุนันทา ชนวรรณ์ : ควรพัฒนาช่องทางการจำหน่ายเพิ่มเติมทาง facebook ด้วย

นายชัยวุฒิ ชูแสง : มีการเพิ่มช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP ทาง เว็บไซต์ chachoengsao.cdd.go.th, <https://www.facebook.com/cdpadrew> และฉะเชิงเทรา มีสมุนไพรเป็น OTOP ที่มีการนำขายทั้งในประเทศและส่งออกต่างประเทศ เช่น น้ำหอม น้ำมันนวด น้ำมันไพล อำเภอบ้านโพธิ์ก็มีทั้งหมด ๓ ผู้ประกอบการที่ขึ้นชื่อของจังหวัด อำเภอบางคล้า มีน้ำหอมปรับอากาศที่ทำมาจากสมุนไพร อำเภอพนมสารคาม ก็จะมีประเภทแชมพู สบู่ อำเภอแปลงยาว ก็จะมีผลิตประเภทแชมพูสมุนไพร ครีมนวด ซึ่งปี ๒๕๕๖ ดังระดับประเทศและมีการส่งออกขายนอกประเทศ

นางสุนันทา ชนวรรณ์ : ความสำคัญก็อยู่ที่ว่าประชาชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา จะทำอย่างไรถึงจะ รู้จักเชื่อมั่น ชอบใช้ ทำอย่างไรให้ผลิตภัณฑ์เป็นที่รู้จัก กระจายรายได้ ขยายแบรนด์ผลิตภัณฑ์ เรามีการกระจายสินค้าและจัดงานปีละ ๒ ครั้ง มีการหมุนเวียนสินค้าและรายได้

มติที่ประชุม รับทราบ

๔.๔.๓ ผลการดำเนินงานการแพทย์แผนไทยและสมุนไพร ปีงบประมาณ ๒๕๖๑/แผนการดำเนินงานการแพทย์แผนไทยและสมุนไพรปีงบประมาณ ๒๕๖๒ โดย นางวันเพ็ญ กลับกลาย ผู้แทนเกษตรกรจังหวัดฉะเชิงเทรา

- ผลการดำเนินงานส่งเสริมกิจกรรมด้านแพทย์แผนไทยและสมุนไพร ปี ๒๕๖๑ จำนวนสมาชิก ๓๐ ราย เพิ่มขึ้นจากปี ๖๐ จำนวน ๗ ราย พื้นที่รวมโครงการทั้งสิ้น ๒๐ ไร่ ๒ งาน ปลูกแล้วเมื่อเดือนมีนาคม ๒๕๖๑ ถ่ายทอดความรู้การปลูก ขยายพันธุ์ ขมิ้นชัน ไพล พริกไทยดำและการใช้สารชีวภัณฑ์ (ไม่ใช่สารเคมี), ส่งเสริมการปลูกขมิ้นชัน โดยใช้พันธุ์จากกองทุน ปี ๒๕๖๐ (จำนวน ๓๗๕ กก.) สนับสนุนปุ๋ยอินทรีย์ น้ำหนัก ๒,๐๐๐ กิโลกรัม, สนับสนุนต้นพริกไทยดำ จำนวน ๒๐๐ ต้น, สนับสนุนเหง้าไพล จำนวน ๒๐๐ กิโลกรัม, ถ่ายทอดความรู้ด้านการแปรรูปสมุนไพร ได้แก่ การทำลูกประคบ การทำขมิ้นชันแห้ง การทำสบู่เหลวสมุนไพร ขมิ้นชัน

แผนการดำเนินงานปี ๒๕๖๒

- โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสมุนไพร เป้าหมาย เกษตรกร ๓๐ ราย สถานที่ดำเนินการ พื้นที่ อำเภอบางละมุง จังหวัดฉะเชิงเทรา

- กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน :

๑. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและพัฒนาคุณภาพสมุนไพร (อบรมเกษตรกร และศึกษาดูงาน)

การดำเนินงาน วันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ จัดเวทีวิเคราะห์ศักยภาพการผลิต ประเด็นปัญหา และความต้องการในการพัฒนาเพื่อกำหนดเป็นประเด็นถ่ายทอดเทคโนโลยี

สรุปประเด็นการวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่: ศักยภาพของพื้นที่และประเด็นปัญหา ที่ดินเป็นที่ลุ่ม ชุ่มน้ำ ขาดแหล่งน้ำ พื้นที่ลาดชัน, ไม่มีตลาดที่แน่นอน, ความรู้ในการปลูก แปรรูป ยังต้องการอยู่

แนวทางการแก้ไขปัญหายกร่องปลูก, ข้อเสนอแนะ ต้องการแหล่งน้ำ ขาดอุปกรณ์ในการแปรรูป ต้องการการตลาดที่แน่นอน

- ชนิดสมุนไพรที่ต้องการพัฒนา ขมิ้นชัน ตะไคร้หอม ไพล

แล้ววันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๑ นำกลุ่มเดิมมา ถ่ายทอดเทคโนโลยีพืชสมุนไพร และเทคนิคการเก็บเกี่ยว และแปรรูปสมุนไพรให้ได้คุณภาพ และศึกษาดูงาน ณ สวนพฤกษศาสตร์เขาหินซ้อน ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลเขาหินซ้อน อำเภอนมสารตาม จังหวัดฉะเชิงเทรา

๒. พัฒนาจุดเรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชสมุนไพร (จัดทำจุดเรียนรู้สมุนไพร ๑ จุด)

- การดำเนินงาน ๑. สำนักงานเกษตรอำเภอท่าตะเกียบ คัดเลือกพื้นที่ที่จะจัดทำจุดเรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชสมุนไพร ๒. สำนักงานเกษตรจังหวัดสนับสนุน ป้ายจุดเรียนรู้ วัสดุสาธิตจุดเรียนรู้ ชุดนิทรรศการ เพื่อจัดทำจุดเรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชสมุนไพร

นางสุนันทา ขนวรรณ์ : จะเห็นได้ว่าทางเกษตรจังหวัดเชื่อมโยงกับศูนย์เรียนรู้ ซึ่งเป็นจุดแข็งของจังหวัด ที่มีทั้งพื้นที่ป่าท่าตะเกียบ และศูนย์พัฒนาในพระราชดำริ

มติที่ประชุม รับทราบ

๔.๔.๔ ผลการดำเนินงานการแพทย์แผนไทยและสมุนไพร ปีงบประมาณ ๒๕๖๑/แผนการดำเนินงานการแพทย์แผนไทยและสมุนไพรปีงบประมาณ ๒๕๖๒ โดย นายสุรัตน์ อรัณมรณ ผู้แทนปศุสัตว์จังหวัดฉะเชิงเทรา

- ผลการดำเนินงานปีงบประมาณ ๒๕๖๑ รวบรวมข้อมูลสมุนไพรที่ใช้ในการเลี้ยงไก่พื้นเมือง บรรจุลงในคู่มืออบรมเกษตรกร การปรับระบบการเลี้ยงไก่พื้นเมืองเพื่อป้องกันโรคไข้หวัดนกและโรคระบาดอื่นๆ โครงการพัฒนาการเกษตรด้านปศุสัตว์กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง โดยมีกิจกรรมส่งเสริมเกษตรกรเลี้ยงไก่พื้นเมืองตามระบบการผลิตที่ดีและเหมาะสม (GAP) ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง

- แผนการดำเนินงานปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ติดตามและเก็บข้อมูลการใช้สมุนไพรในการเลี้ยงไก่พื้นเมืองกับเกษตรกรที่เข้ารับการฝึกอบรม, รวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลการใช้สมุนไพรในวงการปศุสัตว์, เก็บข้อมูลการใช้สมุนไพรในการเลี้ยงสัตว์จังหวัดฉะเชิงเทรา, เผยแพร่การใช้สมุนไพรในการป้องกันและรักษาโรคในสัตว์ที่ประสบผลสำเร็จ

มติที่ประชุม รับทราบ

๔.๔.๕ ผลการดำเนินงานการแพทย์แผนไทยและสมุนไพร ปีงบประมาณ ๒๕๖๑/แผนการดำเนินงานการแพทย์แผนไทยและสมุนไพรปีงบประมาณ ๒๕๖๒ โดย นางสาวสุพรรณิ พิทักษราษฎร์ ผู้แทนสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดฉะเชิงเทรา

สำนักงานฯ จะเป็นผู้ประสานงานให้ กรณีกลุ่มงานแพทย์แผนไทยฯ ประสงค์จะสำรวจสมุนไพรในป่า

- พื้นที่ป่าไม้สำคัญของจังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติและป่าร้อยละ ๕ จังหวัด: มีป่าสงวนแห่งชาติ ๑ แห่ง คือป่าแควระบม - สียัด, มีสวนรุกขชาติ คือ สวนรุกขชาติสมเด็จพระปิ่นเกล้า (ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน), มีเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ๑ แห่ง คือ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน

-เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไนมีเนื้อที่ประมาณ ๖๔๓,๗๕๐ ไร่ หรือ ๑,๐๓๐ ตารางกิโลเมตร อยู่ร้อยละ ๕ จังหวัด อำเภอท่าตะเกียบ อำเภอนาขะขิงเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา, อำเภอวังน้ำเย็น อำเภอวังสมบูรณ์ จังหวัดสระแก้ว, อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง อำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี และอำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี

- เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน เป็นส่วนหนึ่งของป่าภาคตะวันออกเป็นป่าลุ่มต่ำที่ไม่ผลัดใบ และเป็นป่าพื้นที่รอยเชื่อมต่อ ระหว่างระบบนิเวศกลางกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความหลากหลายทางชีวภาพ ป่าดงดิบส่วนใหญ่เป็นป่าดงดิบแล้ง มีเพียงเล็กน้อยที่เป็นป่าดงดิบชื้น ป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง และทุ่งหญ้า แบ่งได้ดังนี้

- ปาดงดิบแล้งเป็นป่าที่ขึ้นปกคลุมพื้นที่ของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไนเกือบทั้งหมด ยกเว้นพื้นที่ตามสันเขาจะมีพืชชนิดอื่นขึ้นแทรกอยู่เป็นหย่อม ๆ พรรณไม้ที่สำคัญ ได้แก่ ตะแบกแดง กระบก ยางแดง สมพง ตะเคียนทอง ปออีเก้ง ตาเสือ จันทร์ชะมด ว่านช้างร้อง คอแลน ลำป้าง

มติที่ประชุม รับทราบ

๔.๔.๖ ผลการดำเนินงานการแพทย์แผนไทยและสมุนไพร ปีงบประมาณ ๒๕๖๑/แผนการดำเนินงานการแพทย์แผนไทยและสมุนไพรปีงบประมาณ ๒๕๖๒ โดย นางสาวสรน ศรีชนะ ผู้แทนวัฒนธรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา

- โครงการส่งเสริมและสืบทอดมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒
จังหวัดฉะเชิงเทรา: กิจกรรมอบรมและถ่ายทอดภูมิปัญญาด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์พื้นบ้าน
วัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน :

๑. เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ภูมิปัญญาด้านการแพทย์แผนไทยและ การแพทย์พื้นบ้าน ให้แก่เด็ก เยาวชนและประชาชนได้เห็นความสำคัญเกิดความภาคภูมิใจ รัก และหวงแหน

๒. เพื่อสืบทอดและฟื้นฟูองค์ความรู้ภูมิปัญญาทางการแพทย์ แผนไทยและการแพทย์พื้นบ้าน ให้อยู่คู่ชุมชนรุ่นหลังสืบไป

วิทยากรภูมิปัญญา :

- นายขวัญชัย รักษาพันธ์ (วิทยากรภูมิปัญญา) ตำบลเทพราช อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ถ่ายทอดสรรพคุณสมุนไพรไทยประเภทต่าง ๆ เช่น ชุมเห็ดเทศ ชลูด เป็นต้น และถ่ายทอดกิจกรรมแปรรูปสมุนไพรไทย น้ำมันข้าวยาคุ ข้าวยาคุ ที่มีประโยชน์ ดังนี้ ป้องกันเหน็บชา ชะลอความชรา ช่วยระบาย ขับถ่ายได้เป็นอย่างดี

- นายเสนาะ ทิมศรี (วิทยากรภูมิปัญญา) ตำบลคลองเขื่อน อำเภอกองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา ถ่ายทอดตำราการแพทย์แผนไทยและตำรับยา แผนไทยประเภทต่าง ๆ ได้แก่ ตำรับยา โทสันทมาต สรรพคุณ แก้วโรคมือตาย เห่าตาย เป็นยาระบาย, การรักษาโรคภูมิแพ้ ทุ่งวัด: รักษาวิธีที่ ๑ โดยใช้แบ่งข้าวเจ้า น้ำนำมาทำน้ำมันดัดผสมให้ เหนียวพร้อมทองคำถา แล้วนำแบ่งมาโปะบริเวณที่เป็น รักษาวิธีที่ ๒ โดยใช้ว่านสารพัดพิษ ว่านมหาเมฆ ว่านทิพย์เนตร และว่านลาว โดยนำว่านทุกชนิดมาตำ รวมกันให้ละเอียด และนำเหล้ามาผสมพร้อมทองคำถา, ถ่ายทอดตำราการรักษาต่อหิน ต้อกระจก และบำรุงสายตา มีส่วนผสม ดังนี้ ดอกดาวเรืองแก่ จัด ดอกอัญชันสด แก้วกั ห่วยข้าว หรือ ฮ่วยข้าว พุทราจีน ใบหม่อน หรือลูกหม่อน โดยนำสมุนไพรทั้งหมดมาต้มรวมกัน แล้วนำมาดื่ม, ถ่ายทอดตำรับยา กำลังสิงห์รัตนโชติ: สรรพคุณ แก้วริดสีดวง หืด ไอ และสรรพคุณทั้งปวง

- นายครรชิต เข้มเฉลิม (วิทยากรภูมิปัญญา) ศูนย์ศึกษาและพัฒนาวนเกษตรของผู้ใหญ่วิบูลย์ เข้มเฉลิม ตำบลลาดกระโทง อำเภอสนาบชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา ถ่ายทอดตำรับยาแผนไทยประเภทต่าง ๆ น้ำมันชันตะเคียน น้ำฝางแก้ไอ ยาธาตุเบญจกุล ยาเขียวใหญ่ ประสะจันทร์แดง ไฟบรลย์กลีบ กาฝาก ยาหม่อง ปลาไหลเผือก ยาหม่องเทพทาโร ยากวาดแก้ไข้เพื่อฆ่าเด็ก (สรรพคุณ แก้ไข้ และแก้ไอ) ยาแก้ไข้ฝาง (สรรพคุณ แก้ไอ ปอดหรือหลอดลมอักเสบ แก้ไอหวัดให้ เจ็บคอ คอแห้ง แก้ไอหอบหืด แก้ไอวัณโรค) ยาแก้กษัย หมู เห็ด เป็ด ไก่ (สรรพคุณ บรรเทาอาการท้องผูก เป็นยาแก้ขับถ่าย แก้วปวดเมื่อย) ยาควนมะกรูด (สรรพคุณ ช่วยขับถ่าย เจริญอาหาร เป็นยาอายุวัฒนะ)

กลุ่มเป้าหมายเด็ก : เยาวชน และประชาชน ในพื้นที่จำนวน ๗๐ คน

สถานที่ดำเนินการ : อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา

ระยะเวลาดำเนินการ : ระหว่างเดือนมีนาคม – กรกฎาคม ๒๕๖๒

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ต้องการข้อมูลทะเบียนหมอพื้นบ้านของสาธารณสุขเพิ่มเติมด้วย

นางสุนันทา ขนสวรรค์ : ขอให้กลุ่มงานแพทย์แผนไทยฯ ส่งข้อมูลทะเบียนหมอพื้นบ้านให้สำนักงานวัฒนธรรมต่อไป

มติที่ประชุม รับทราบ

๔.๔.๗ ผลการดำเนินงานการแพทย์แผนไทยและสมุนไพร ปีงบประมาณ ๒๕๖๑/แผนการดำเนินงานการแพทย์แผนไทยและสมุนไพรปีงบประมาณ ๒๕๖๒ โดย นายสมบัติ พลเสนา ผู้แทนหัวหน้าศูนย์สวนพฤกษศาสตร์เขาหินซ้อน

- กิจกรรมของสวนพฤกษศาสตร์เขาหินซ้อน เป็นแหล่งรวบรวมพันธุ์พืชสมุนไพรไว้ให้มากที่สุด เพื่อเป็นแหล่งศึกษาดูงานสำหรับประชาชนหรือผู้คนที่สนใจทั่วไปหรือหน่วยงานต่างๆ
- กิจกรรมการอบสมุนไพร เพื่อเป็นการส่งเสริมสุขภาพให้กับประชาชน เปิดบริการ เสาร์ – อาทิตย์ ค่าบริการ ๕๐ บาท ทั้งวันและมีน้ำสมุนไพรให้ดื่มฟรี
- กิจกรรมส่งเสริมให้เกษตรกรร่วมปลูกพืชสมุนไพร ซึ่งเป็นการลงทุนค่าใช้จ่ายให้ชาวบ้านมีสุขภาพดี
- เป็นที่ศึกษาดูงานสำหรับนักเรียนนักศึกษา เกี่ยวกับพืชสมุนไพร มีสมุนไพรเกือบ ๒,๐๐๐ ชนิด สามารถเข้าชมสวนสมุนไพรได้
- ทำการวิจัยพืชสมุนไพร จะทำปีละ ๑ ชนิด ปี ๒๕๖๑ ได้ทำวิจัยเรื่อง มะกล่ำตาหนูกับต้นชะมาง เป็นไม้ที่ขึ้นเองโดยธรรมชาติประชาชนรู้จักและนำมาทำเป็นยาสมุนไพร และนำผลไม้ซึ่งชะมางมีวิตามินซีสูง สามารถเสริมรายได้ให้ชาวบ้านได้ด้วย

- แผนการดำเนินงาน ปี ๒๕๖๒ แจกต้นกล้าสมุนไพร จำนวน ๖๐,๐๐๐ ต้น ประชาชนทั่วไปใช้สำหรับบำบัดประชาชน ๑ ใบ ถ้าเป็นหน่วยงานสามารถทำหนังสือขอต้นกล้าสมุนไพรได้เลย เริ่มแจกเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๒

- ได้รับหนังสือเชิญจากกรมการแพทย์แผนไทย ให้ไปจัดบุทสมุนไพรในงานมหกรรม ครั้งที่ ๑๖๖ - ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๒ ที่เมืองทองธานี มีกิจกรรมแจกกล้าสมุนไพรต้นกล้าลิงเง้า เป็นสมุนไพรที่รับประทานแล้วจะสามารถยับยั้งเชื้อไวรัสบางชนิดได้

มติที่ประชุม รับทราบ

๔.๔.๘ ผลการดำเนินงานการแพทย์แผนไทยและสมุนไพร ปีงบประมาณ ๒๕๖๑/แผนการดำเนินงานการแพทย์แผนไทยและสมุนไพรปีงบประมาณ ๒๕๖๒ โดย นายองอาจ สุริวรรณโณ ผู้ทรงคุณวุฒิระดับจังหวัด กลุ่มหมอพื้นบ้าน

- แผนการดำเนินงาน ปี ๒๕๖๒ ประชุมเครือข่ายหมอพื้นบ้าน อำเภอท่าตะเกราบ ทุกวันที่ ๑๐ ของเดือน, ร่วมบำรุงรักษาสวนสมุนไพร โรงพยาบาลท่าตะเกราบ, ประชุมเครือข่ายอาสาสมัครสาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลคลองตะเกราบ ทุกเดือน

- จัดโครงการร่วมกับโรงพยาบาลท่าตะเกราบ ได้แก่ ๑. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการบูรณาการด้านสมุนไพรและภูมิปัญญาท้องถิ่นในการส่งเสริมสุขภาพป้องกันโรคในกลุ่มโรคสำคัญของพื้นที่ชุมชนตำบลคลองตะเกราบ จัดในเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม ๒๕๖๒ ๒. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการบูรณาการด้านสมุนไพรและภูมิปัญญาท้องถิ่นในการส่งเสริมสุขภาพป้องกันโรคในกลุ่มโรคสำคัญของพื้นที่ชุมชนตำบลท่าตะเกราบ จัดในเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม ๒๕๖๒

มติที่ประชุม รับทราบ

๔.๔.๙ ผลการดำเนินงานการแพทย์แผนไทยและสมุนไพร ปีงบประมาณ ๒๕๖๑/แผนการดำเนินงานการแพทย์แผนไทยและสมุนไพรปีงบประมาณ ๒๕๖๒ โดย นายบุญมี เหนียวแน่น ผู้ทรงคุณวุฒิระดับจังหวัด กลุ่มองค์กรเอกชนพัฒนาด้านการแพทย์แผนไทย

แผนการดำเนินงาน ปี ๒๕๖๒ ประชุมเครือข่ายหมอพื้นบ้าน อำเภอท่าตะเกราบ ทุกวันที่ ๑๐ ของเดือน, ร่วมบำรุงรักษาสวนสมุนไพร โรงพยาบาลท่าตะเกราบ, ประชุมเครือข่ายอาสาสมัครสาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลคลองตะเกราบ ทุกเดือน

- จัดโครงการร่วมกับโรงพยาบาลท่าตะเกราบ ได้แก่ ๑. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการบูรณาการด้านสมุนไพรและภูมิปัญญาท้องถิ่นในการส่งเสริมสุขภาพป้องกันโรคในกลุ่มโรคสำคัญของพื้นที่ชุมชนตำบล

คลองตะเกรา จัดในเดือนมิถุนายน – กรกฎาคม ๒๕๖๒ ๒. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการบูรณาการด้านสมุนไพรและภูมิปัญญาท้องถิ่นในการส่งเสริมสุขภาพป้องกันโรคในกลุ่มโรคสำคัญของพื้นที่ชุมชนตำบลท่าตะเกรา จัดในเดือนมิถุนายน – กรกฎาคม ๒๕๖๒

- ร่วมเป็นวิทยากรให้กับหน่วยงานต่างๆ เป็นวิทยากรสอนการทำผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรให้กับสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ทุก ๓ เดือน สอนเรื่องการทำผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร

มติที่ประชุม รับทราบ

๔.๔.๑๐ ผลการดำเนินงานการแพทย์แผนไทยและสมุนไพร ปีงบประมาณ ๒๕๖๑/แผนการดำเนินงานการแพทย์แผนไทยและสมุนไพรปีงบประมาณ ๒๕๖๒ โดย นางเครือวัลย์ สารกุล ผู้ทรงคุณวุฒิระดับจังหวัด กลุ่มนักวิชาการ

- โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ ดูแลโรคข้อเข่าเสื่อมในผู้สูงอายุ แก่ บุคลากรแพทย์แผนไทยในเครือข่าย อำเภอสนามชัยเขต

- ออกหน่วยแพทย์ พอสว.เคลื่อนที่ร่วมกับวิชาชีพอื่นๆ

- ส่งเสริมการใช้สมุนไพรเพื่อป้องกันโรคไข้เลือดออก

- รวบรวมตำราด้านการแพทย์แผนไทยในพื้นที่

- ร่วมจัดทำ ปรับปรุง คู่มือแนวทางการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานด้านเวชกรรม เภสัชกรรม หัตถเวช และผดุงครรภ์ ให้ทันต่อสถานการณ์และใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน

- ถ่ายทอดองค์ความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับเจ้าที่ สาธารณสุข หมอพื้นบ้านประชาชนทั่วไปในเครือข่ายภายในจังหวัด

- การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้ป่วยโรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูง ด้านการแพทย์แผนไทย

- พัฒนาสูตรยาอ้อมผมจากสมุนไพรใบกาบ/เทียนกิ่งให้ดียิ่งขึ้นเพื่อลดการใช้สารเคมี

มติที่ประชุม รับทราบ

๔.๔.๑๑ ผลการดำเนินงานการแพทย์แผนไทยและสมุนไพร ปีงบประมาณ ๒๕๖๑/แผนการดำเนินงานการแพทย์แผนไทยและสมุนไพรปีงบประมาณ ๒๕๖๒ โดย นายปรีชา ความณี ผู้ทรงคุณวุฒิระดับจังหวัด กลุ่มผู้ผลิตหรือจำหน่ายยาแผนไทย

- ผลการดำเนินงาน ร่วมออกบูธงานภูมิปัญญาไทย สมุนไพรไทย ตำราเก่าโบราณ สมุนไพรหายากสมุนไพรแปรรูป ในงานวันปืยมหาราช ๒๓ ตุลาคม ๒๕๖๑ ณ ศาลากลาง จังหวัดฉะเชิงเทรา

- ช่วยเกษตรกรรมแปรรูปช่วยกันคิดค้นผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ออกบูธโชว์ผลงานร่วมพูดคุยกันเรื่องสมุนไพรนางสุนันทา ชนวรรณ์ : จังหวัดฉะเชิงเทราเราก็มีอะไรมากมาย แต่ต้องเชื่อมโยงกันและหาจุดที่เป็นศูนย์กลางที่จะให้ทุกคนเป็นสื่อกลางในการเชื่อมโยงเข้าในส่วนของการราชการ มีการพบปะผู้ประกอบการขอฝากไว้เป็นวาระใน ปีงบประมาณหน้า ช่วยกันขับเคลื่อนเรื่องสมุนไพรและต่อยอดต่อไป

มติที่ประชุม รับทราบ

๔.๔.๑๒ ผลการดำเนินงานการแพทย์แผนไทยและสมุนไพร ปีงบประมาณ ๒๕๖๑/แผนการดำเนินงานการแพทย์แผนไทยและสมุนไพรปีงบประมาณ ๒๕๖๒ โดย นายสะอิด เนียมสะอาด ผู้ทรงคุณวุฒิระดับจังหวัด กลุ่มผู้ปลูกหรือแปรรูปสมุนไพรแผนไทยประยุกต์

- แผนการดำเนินงาน ปี ๒๕๖๒ ประชุมเครือข่ายหมอพื้นบ้าน อำเภอท่าตะเกรา ทุกวันที่ ๑๐ ของเดือน, ร่วมบำรุงรักษาสวนสมุนไพร โรงพยาบาลท่าตะเกรา, ประชุมเครือข่ายอาสาสมัครสาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลคลองตะเกรา ทุกเดือน

- จัดโครงการร่วมกับโรงพยาบาลท่าตะเกรา ได้แก่ ๑. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการบูรณาการด้านสมุนไพรและภูมิปัญญาท้องถิ่นในการส่งเสริมสุขภาพป้องกันโรคในกลุ่มโรคสำคัญของพื้นที่ชุมชนตำบลคลองตะเกรา จัดในเดือนมิถุนายน – กรกฎาคม ๒๕๖๒ ๒. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการบูรณาการด้านสมุนไพรและภูมิปัญญาท้องถิ่นในการส่งเสริมสุขภาพป้องกันโรคในกลุ่มโรคสำคัญของพื้นที่ชุมชนตำบลท่าตะเกรา จัดในเดือนมิถุนายน – กรกฎาคม ๒๕๖๒

นางสุนันทา ชนวรรณ์ : กลุ่มผู้ปลูกและผู้แปรรูปสมุนไพร ซึ่งเครื่องมือในการแปรรูปสมุนไพรในจังหวัดเราก็น้อยแล้วยังมีไม่มาก และยังต้องการการสนับสนุนอยู่หรือตอนนี้ยังใช้แบบไทยๆ ยังต้องการการพัฒนาต่อไปคะ
มติที่ประชุม รับทราบ

๔.๔.๑๓ ผลการดำเนินงานการแพทย์แผนไทยและสมุนไพร ปีงบประมาณ ๒๕๖๑/แผนการดำเนินงานการแพทย์แผนไทยและสมุนไพร ปีงบประมาณ ๒๕๖๒ โดย นางสาวพรรณรวิชัยสิทธิ์ ผู้ทรงคุณวุฒิระดับจังหวัด กลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพการแพทย์แผนไทย

ผลการดำเนินงานปี ๒๕๖๑ ได้แก่

- ส่วนที่ ๑ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ๑.๑) การตรวจวินิจฉัยโรค ด้วยกรรมวิธีทางการแพทย์แผนไทย ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเทพราช มีร้อยละบริการด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกที่แผนกผู้ป่วยนอกของหน่วยบริการ ๔๑.๐๖ ในปี งบประมาณ ๒๕๖๑ ๑.๒) การให้บริการเชิงรุกร่วมกับสหวิชาชีพ สัปดาห์ละ ๑ ครั้ง เพื่อส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันและฟื้นฟูสภาพผู้ป่วยติดบ้าน ติดเตียง ในตำบลเทพราช ๑.๓) การจัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก แก่อาสาสมัครประจำหมู่บ้าน (อสม.) ๑.๔) การจัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกแก่ผู้สูงอายุในตำบลเทพราช ๑.๕) การจัดกิจกรรมบริการนำสมุนไพรแก่ผู้ที่มารับบริการและญาติ ทุกวันคลินิกโรคเรื้อรังในตำบลเทพราช

- ส่วนที่ ๒ กลุ่มงานแพทย์แผนไทยในอำเภอบ้านโพธิ์ แบ่งเป็น ๒.๑) การจัดนิทรรศการแพทย์แผนไทยในงานมหกรรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์พื้นบ้านไทย ภาคกลางและภาคตะวันออก ปีที่ ๑๐ ณ จังหวัดกาญจนบุรี ๒.๒) การจัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกในการประชุมเชิงปฏิบัติการการจัดการความรู้และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงานวิชาการ (chachoengsao knowledge management day) ในวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ๒.๓) การจัดทำงานวิจัย เรื่อง การศึกษาประสิทธิผลของบาส์มาจากน้ำมันหอมระเหยมะลิต่อการนอนหลับในผู้สูงอายุ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ผ่านจริยธรรมในมนุษย์แล้ว อยู่ในขั้นตอนการสรุปผลการวิจัย ๒.๔) การให้บริการเชิงรุกในผู้สูงอายุที่มีอาการของโรคข้อเข่าเสื่อมด้วยยาพอกเข้าสมุนไพร มีการประชาสัมพันธ์ในตำบลคลองประเวศ เพื่อให้การรักษา มีความครอบคลุมมากยิ่งขึ้น ๒.๕) การจัดนิทรรศการแพทย์แผนไทย ในงานเครือข่ายการพัฒนาระบบบริการสุขภาพสาขาโรคหัวใจและโรคหลอดเลือดสมอง ๒.๖) การออกหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ พอ.สว. ที่วัดศรีมงคล อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยให้บริการการตรวจรักษาด้วยกรรมวิธีการแพทย์แผนไทย การจ่ายยาสมุนไพร หัตถบำบัด และการพอกเข้าสมุนไพร ๒.๗) การจัดอบรมการใช้ยาแผนไทยในบัญชียาหลักแห่งชาติ ประจำปี ๒๕๖๑ เพื่อให้แพทย์ พยาบาล เภสัชกร และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขมีความรู้ ความเข้าใจ ในการใช้ยาแผนไทยเพิ่มมากขึ้น

แผนงานโครงการ/แผนการปฏิบัติงาน ปี ๒๕๖๒ ได้แก่

๑. โครงการปรับปรุงและพัฒนาแหล่งเรียนรู้สวนสมุนไพร ประจำปี ๒๕๖๒ วัตถุประสงค์ ๑) เพื่อปรับปรุงและเพิ่มชนิดพันธุ์สมุนไพรในสวนสมุนไพร ๒) เพื่อพัฒนาสวนสมุนไพรให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ตัวชี้วัดความสำเร็จ ๑) สวนสมุนไพรมีจำนวนชนิดพันธุ์พืชมากกว่า ๓๐ ชนิด ๒) ประชาชนที่สนใจสามารถค้นหาความรู้ได้จากป้ายแสดงคิวอาร์โค้ด

๒. โครงการให้สุขศึกษาด้านการแพทย์แผนไทยแก่ประชาชน ประจำปี ๒๕๖๒ วัตถุประสงค์ ๑) เพื่อให้ผู้มารับบริการและญาติมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทย ๒) เพื่อให้ผู้มารับบริการและญาตินำความรู้ด้านการแพทย์แผนไทยไปปรับใช้ในการดูแลสุขภาพตนเองได้ ตัวชี้วัดความสำเร็จ ๑) ผู้มารับบริการและญาติมีความรู้ด้านการแพทย์แผนไทย สามารถดูแลสุขภาพตัวเองเบื้องต้นได้

๓. โครงการอบรมอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) เชี่ยวชาญด้านการแพทย์แผนไทย ประจำปี ๒๕๖๒ วัตถุประสงค์ ๑) เพื่อพัฒนาศักยภาพ ให้สามารถนำองค์ความรู้ด้านการแพทย์แผนไทยมาดูแลผู้ป่วย ๒) สร้าง

เครือข่ายในการติดตามดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรังที่ต้องดูแลต่อเนื่องระยะยาว ตัวชี้วัดความสำเร็จ ๑) อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) มีความรู้ด้านการแพทย์แผนไทย สามารถดูแลสุขภาพตัวเองเบื้องต้นได้ ๒) ร้อยละ ๘๐ ของ อสม. ที่เข้ารับการอบรมมีความรู้ด้านการแพทย์แผนไทยที่ถูกต้อง

๔. โครงการบริการนำสมุนไพรเพื่อสุขภาพแก่ประชาชน ประจำปี ๒๕๖๒ *วัตถุประสงค์* ๑) ร้อยละ ๘๐ ของผู้มารับบริการและญาติมีความพึงพอใจในการให้บริการนำสมุนไพรเพื่อสุขภาพ *ตัวชี้วัดความสำเร็จ* ๑) ร้อยละ ๘๐ ของผู้มารับบริการและญาติมีความพึงพอใจในการให้บริการนำสมุนไพรเพื่อสุขภาพ

๕. โครงการดูแลสุขภาพผู้ป่วยโรคข้อเข่าเสื่อมด้วยยาพอกสมุนไพร ประจำปี ๒๕๖๒ *วัตถุประสงค์* ๑) ร้อยละ ๘๐ ของผู้มารับบริการมีความพึงพอใจในการให้บริการ ๒) ผู้มารับบริการร้อยละ ๘๐ มีอาการปวดข้อเข่าลดลง *ตัวชี้วัดความสำเร็จ* ๑) อาการปวดข้อเข่าของผู้มารับบริการลดลง ไม่มีภาวะข้อยึด/ติด ๒) ผู้ป่วยโรคข้อเข่าเสื่อมมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น

๖. โครงการการให้บริการเชิงรุกผู้ป่วยอัมพฤกษ์ อัมพาต ประจำปี ๒๕๖๒ *วัตถุประสงค์* ๑) เพื่อส่งเสริม ฟันฟู และให้บริการการรักษา ผู้ป่วยอัมพฤกษ์ อัมพาตร่วมกับสหวิชาชีพ ๒) ผู้ป่วยอัมพฤกษ์ อัมพาต และญาติได้รับคำแนะนำในการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์แห่งการแพทย์แผนไทย *ตัวชี้วัดความสำเร็จ* ๑) ผู้ป่วยอัมพฤกษ์ อัมพาตมีความพึงพอใจในการออกบริการเชิงรุก ๒) ผู้ป่วยและญาติมีความรู้ในการดูแลตนเองด้วยศาสตร์แห่งการแพทย์แผนไทย

๗. โครงการการให้บริการเชิงรุกฟื้นฟูมารดาหลังคลอด ประจำปี ๒๕๖๒ *วัตถุประสงค์* ๑) เพื่อส่งเสริม ฟันฟู และให้บริการเชิงรุกมารดาหลังคลอด ๒) ร้อยละ ๘๐ ของมารดาหลังคลอดมีความพึงพอใจในการบริการ *ตัวชี้วัดความสำเร็จ* ๑) มารดาหลังคลอดได้รับการให้บริการเพื่อฟันฟู ดูแล มารดาหลังคลอดด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทย ๒) มารดาหลังคลอดมีความพึงพอใจในการให้บริการเชิงรุก

๘. โครงการอบรมการใช้ยาแผนไทยในบัญชียาหลักแห่งชาติ ประจำปี ๒๕๖๒ *วัตถุประสงค์* ๑) เพื่อให้แพทย์ พยาบาล เภสัชกร และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขมีความรู้ ความเข้าใจ ในการใช้ยาแผนไทย ๒) สนับสนุนการใช้ยาแผนไทยทดแทนยาแผนปัจจุบัน *ตัวชี้วัดความสำเร็จ* ๑) ร้อยละมูลค่าการใช้ยาสมุนไพรในสถานบริการไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕, ๒) ร้อยละ ๘๐ ของผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาแผนไทยในบัญชียาหลัก

๙. โครงการยาตำรับที่ปรุงสำหรับผู้ป่วยเฉพาะราย ประจำปี ๒๕๖๒ *วัตถุประสงค์* ๑) เพื่อนำสมุนไพรจ่ายเป็นตำรับยาปรุงเฉพาะรายให้แก่ผู้ป่วย *ตัวชี้วัดความสำเร็จ* ร้อยละมูลค่าการใช้ยาสมุนไพรในสถานบริการไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕ มีตำรับยาปรุงเฉพาะรายอย่างน้อย ๓ ตำรับ ตามเกณฑ์มาตรฐาน รพ.สส.พท.

นางสุนันทา ชนะวรรณ : ถือว่าเป็นตัวอย่างสำหรับกลุ่มผู้แทนแพทย์แผนไทย ที่จัดทำโครงการตัวอย่างที่ดี แต่เชื่อว่าทุกท่านที่เป็นแพทย์แผนไทยก็จะมีโครงการดีๆ แบบนี้ในทุกตำบล ขอชื่นชมและเป็นกำลังใจให้ทุกๆ คนค่ะ

มติที่ประชุม รับทราบ

๔.๔.๑๔ ผลการดำเนินงานการแพทย์แผนไทยและสมุนไพร ปีงบประมาณ ๒๕๖๑/แผนการดำเนินงานการแพทย์แผนไทยและสมุนไพรปีงบประมาณ ๒๕๖๒ โดย นายนครินทร์ พลสุวรรณ ผู้ทรงคุณวุฒิระดับจังหวัด กลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์

ผลงาน ได้แก่

๑. งานสานต่อแนวทางการแพทย์ผสมผสานร่วมกับทีมสหวิชาชีพแต่ละกลุ่มงานภายในคปสอ.ราชสาส์น ให้เป็นทีมบริการที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่

- การมีส่วนร่วมในการรักษาโรคเรื้อรังแบบคู่ขนานกับการแพทย์แผนปัจจุบันอย่างต่อเนื่องเช่น โรคแผลเบาหวานเรื้อรัง โรคเมะเร็ง โรคความดันโลหิตสูง โรคไขมันในเลือดสูง โรคผิวหนังสะเก็ดเงิน โรคกระดูกและข้อตลอดทั้งการใช้เรื้อรังต่างๆ

- **ผู้ป่วยขณะรอรับการรักษา :** ผู้ป่วยมีสถานที่พักคอยก่อนรับการรักษา, มีการให้ความรู้ด้านสุขภาพขณะรอรักษา , มีอุปกรณ์ให้ผู้ป่วยฝึกบริหารร่างกายระหว่างรอรับการรักษา

- ผู้ป่วยโรคเรื้อรังเช่นโรคเบาหวานและมะเร็งที่ได้รับการรักษาครั้งแรก : มีการวางแผนการรักษาแบบองค์รวม (รักษาทางกาย จิตใจ จิตวิญญาณ สังคม สิ่งแวดล้อม)

- ผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับการรักษาอย่างต่อเนื่อง มีผู้ป่วยมะเร็งเต้านมยังมีชีวิตอยู่มาหลายปีใช้ชีวิตเป็นปกติและมีความสุข

๒. ประชุมวางแผนการใช้สมุนไพรกัญชาเพื่อต่อยอดการรักษาโรคเรื้อรังในอนาคต เช่น ร่วมประชุมทางเลือกกัญชาทางการแพทย์

๓. ประชุมหารือแก้ไขกฎหมายการแพทย์แผนไทยประยุกต์

๔. พัฒนาสถานที่ผลิตยารักษาโรคเรื้อรังเฉพาะรายในรพ.ราชสาส์นเพื่อการผลิตยาและการเรียนการสอน นศ.พทป. และผู้มาศึกษาดูงาน

๕. การถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการแพทย์แผนไทยประยุกต์ ได้แก่เป็นแหล่งศึกษาดูงานด้านสมุนไพรทางการแพทย์, เป็นสถานฝึกงาน นศพ.ทป จากทุกมหาวิทยาลัย

๖. ส่งเสริมการพึ่งพาตนเองเบื้องต้นก่อนมาพบแพทย์ให้กับประชาชนในพื้นที่ เช่นส่งเสริมการผลิตอาหารสุขภาพดีและปลูกต้นสมุนไพรใช้เองในครัวเรือน, ให้ความรู้ที่ถูกต้องในการใช้สมุนไพรในการพึ่งพาตนเอง, แนะนำการปลูกพืชผักสารระเหยก่อโรคทางเดินหายใจในห้องพัก

๗. ส่งเสริมอาชีพพึ่งพาตนเองสร้างรายได้ที่มั่นคงให้แก่ครอบครัว ได้แก่ ส่งเสริมการเลี้ยงปลาทางนกกุงเกรด A ลดลูกน้ำยุงลายและมีมูลค่าสูงกว่า สร้างอาชีพเสริมที่มีรายได้มั่นคงแก่ผู้สนใจ, จัดตั้งกลุ่ม นักเลี้ยงปลาทางนกกุงเกรด A จังหวัดฉะเชิงเทรา

๘. การประชาสัมพันธ์ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ เฝง โรงพยาบาลราชสาส์นรพ.สมุนไพรต้นแบบ ให้ความรู้ด้านการใช้และจำแนกสมุนไพร นำมาใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน, แนะนำทางเลือกแก้ปัญหาสุขภาพ

๙. รพ.ราชสาส์นได้รับคัดเลือกเป็นหน่วยงานพื้นที่ต้นแบบดีเด่นแห่งชาติ ด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือก เขตสุขภาพที่ ๖ ประเภทโรงพยาบาลชุมชน ประจำปี ๒๕๕๘ และ ๒๕๖๐

มติที่ประชุม เห็นชอบ

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องแผนงานโครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern econmic Corridor) นำเสนอโดย นางวิภาวี สุวรรณธร กลุ่มงานการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดฉะเชิงเทรา ขอเลื่อนนำเสนอในการประชุมครั้งหน้า

มติที่ประชุม รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๖ เรื่องอื่นๆ ไม่มี

มติที่ประชุม รับทราบ

เลิกประชุมเวลา ๑๒.๐๐ น.

ลงชื่อ

(นางสาวสิริพันธ์ จิตตางกูร)

เภสัชกรชำนาญการ

ผู้จัดรายงานการประชุม

ลงชื่อ

(นางวิภาวี สุวรรณธร)

นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ

หัวหน้ากลุ่มงานการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

ผู้ตรวจรายงานการประชุม